

Dank voor deze mogelijkheid tot het geven van feedback op het wetsvoorstel Tijdelijke wet testbewijzen covid-19. Hieronder treft u mijn zienswijze aan.

Het voorstel 'Tijdelijke wet testbewijzen covid-19' maakt onderdeel uit van de 'vers' aangebouwde tranche van de Wpg. Deze wet wordt derhalve ingebed in het kader dat de Wpg biedt. Een en ander wil zeggen dat de overige bepalingen van de Wpg en de bepalingen van hoofdstuk Va in het bijzonder, van groot belang zijn bij de interpretatie en duiding van het wetsvoorstel. Allereerst een aantal zaken die opvallen in hoofdstuk Va Wpg.

1. Artikel 58b lid 2 stelt:

De bij of krachtens dit hoofdstuk toegekende bevoegdheden worden slechts toegepast voor zover die toepassing:

- a. gelet op de ernst van de **bedreiging van de volksgezondheid** noodzakelijk is;*
- b. in overeenstemming is met de uitgangspunten van de **democratische rechtsstaat**; en*
- c. gelet op het in het eerste lid genoemde doel de uitoefening van grondrechten zo **min mogelijk beperkt en aan dat doel evenredig is.***

De tijdelijke wet testbewijzen dient dus ook aan deze drie cumulatieve vereisten te voldoen. Ik merk daarbij nu reeds op dat u er zich van bewust dient te zijn dat 'volksgezondheid' meer omvat dan de afwezigheid van Covid 19. In het huidige beleid lijkt dat besef te zijn verdwenen. De Wpg bevat een meriade aan bepalingen die met het oog op fundamentele rechten zeer bezwaarlijk zijn. Ik verwijs naar de door o.m. Antonio Guterres (secretaris-generaal van de VN) geuite zorgen over de verdergaande inperking van mensenrechten waarbij een rechtvaardiging wordt gevonden in de bestrijding van de pandemie. De 'slippery slope' hypothese is steeds meer een werkelijkheid te worden. U dient als overheid daarvoor te waken.

2. Het wetsvoorstel zelf. Enkele kanttekeningen.

- Artikel 58ra: de aanwijzing van sectoren is te breed; onduidelijk is waarom nu deze sectoren zich (moeten) lenen om aangewezen te worden als sector waarvoor een testbewijs verplicht kan worden gesteld. De MvT stelt hierover:

Onder de reikwijdte van dit wetsvoorstel zijn daarom in de eerste plaats activiteiten en voorzieningen gebracht die geacht kunnen worden niet essentieel te zijn voor de deelnemers en bezoekers en die als gevolg van de maatregelen ter bestrijding van de epidemie van covid-19 aan strenge beperkingen onderhevig zijn of zelfs gesloten zijn. Doorgaans zijn de maatregelen in deze sectoren strenger bij hogere dreigingsniveaus, terwijl alternatieve toegang tot de activiteiten en voorzieningen vaak tekortschiet of afwezig is. Toch betreft het sectoren die van belang zijn vanuit economisch oogpunt en die, hoe langer deze epidemie duurt, bijdragen aan het welzijn en daarmee aan de volksgezondheid. Het wetsvoorstel maakt de inzet van testbewijzen uitsluitend mogelijk op de volgende terreinen: sport- en jeugdactiviteiten, culturele instellingen, evenementen, restaurants en overige horeca, een en ander met inbegrip van locaties waar sprake is van doorstroom van het publiek. Bij de omschrijving van deze terreinen is aangesloten bij de terminologie die gehanteerd wordt in de Routekaart. Participatie in deze sectoren is in hoge mate een vrije keuze. Ze zijn te kenschetsen als wat de Gezondheidsraad sociale gelegenheden noemt. Wanneer iemand niet wenst deel te nemen, zijn daar geen verstreckende consequenties aan verbonden en heeft dat

geen gevolgen voor diens rechtspositie. Het is derhalve minder bezwaarlijk dan bij essentiële sectoren wanneer iemand die geen testbewijs wil of kan tonen, geen toegang heeft tot deze activiteiten en voorzieningen en - voor zover beschikbaar - desgewenst gebruik kan maken van alternatieve faciliteiten.

Vooropgesteld zij dat de genoemde sectoren in het afgelopen jaar zelf strenge maatregelen hebben genomen om besmetting zoveel als mogelijk terug te dringen en veilige en verantwoorde toegang mogelijk te maken. Niet duidelijk is waarom juist deze sectoren- die ook al hard getroffen worden door de crisis- hieraan worden onderworpen. Bovendien is bij een aantal genoemde sectoren onduidelijk op welke gronden ze als 'niet essentieel' worden aangemerkt. Onderwijs is buiten enige twijfel wel degelijk een sector die essentieel is, evenals sportfaciliteiten en faciliteiten voor de jeugd.

Dat indien " iemand niet wenst deel te nemen, zijn daar geen verstrekkende consequenties aan verbonden en heeft dat geen gevolgen voor diens rechtspositie. Het is derhalve minder bezwaarlijk dan bij essentiële sectoren wanneer iemand die geen testbewijs wil of kan tonen, geen toegang heeft tot deze activiteiten en voorzieningen " is geen afdoende argument/rechtvaardigingsgrond voor het opleggen van verplichting tot testen binnen deze sectoren. U dient te onderkennen dat een verplichting tot het overleggen van een testbewijs een ingrijpende maatregel is en dat niet kan worden volstaan met de stelling dat uitsluiting van deelname 'minder bezwaarlijk is'. Bovendien wordt hier merkwaardigerwijs uitgegaan van de omstandigheid dat iemand niet deel zou willen nemen.

Dat is echter het punt niet. Het gaat erom, dat de overheid zich mengt in aangelegenheden die in beginsel niet aan de overheid zijn en die de facto de bewegingsvrijheid van burgers ernstig kan beperken. Daar komt bij, dat dit ook voor de ondernemers in deze sectoren een behoorlijke beperking is die bovenop de toch al ingrijpende geldende maatregelen.

Waak ervoor dat u niet op basis van een – in de kern genomen begrijpelijke maar onjuiste gedachtegang- overgaat tot het opleggen van maatregelen die in steeds verdergaande mate raken aan fundamentele rechten.

- Artikel 58ra lid 3

Bij of krachtens een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in het tweede lid worden regels gesteld met betrekking tot de wijze waarop de onderwijsinstelling:

- a. zorg draagt voor een toegankelijke faciliteit in of nabij de onderwijsinstelling waar de student zich kan laten testen op besmetting met het virus SARS-CoV-2;*
- b. zich inspant om de toegankelijkheid van het onderwijs te waarborgen voor de student die geen testuitslag kan tonen.*

Als hiertoe wordt overgegaan, dient er sprake te zijn van maatwerk waarbij oog moet zijn voor praktische uitvoerbaarheid, proportionaliteit en subsidiariteit. Uitgangspunt moet zijn: iedereen neemt deel aan onderwijs. MvT onder 2.6 expliciteert echter dat geen testbewijs leidt tot uitsluiting van deelname.

- Artikel 58rb en artikel 58rc: U dient zich ervan bewust te zijn dat testen niet zaligmakend zijn. Er bestaat veel onduidelijkheid over de betrouwbaarheid van testen. En daar komt bij dat er een significant percentage van de testen een false positive geeft.

De inzet van deze maatregel wordt gezien als een middel om andere maatregelen af te bouwen. Dat is een gedachtegang die begrijpelijk is, maar niet noodzakelijkerwijze juist. Waak ervoor dat u overgaat tot het blussen van brandjes door er olie op te gooien.

Bovendien is het de vraag of deze maatregel effect gaat hebben. Effect van een maatregel is gerelateerd aan het beoogde doel, anders zijn effecten immers niet te meten. Groot probleem is dat er zoveel maatregelen zijn, dat het effect van individuele maatregelen niet is vast te stellen. Het is dus volkomen onduidelijk en onvoorspelbaar of inzetten van testbewijzen een effectieve wijze is om maatregelen te gaan loslaten. Verder: het doel is klaarblijkelijk om verspreiding van Covid 19 tegen te gaan. Ik wijs u erop, dat dit doel- door de aard van de epidemie- per definitie onhaalbaar is. Ik raad u dringend aan uw focus te verleggen naar het beheersbaar houden van de situatie in de zorg.

De wet testbewijzen leidt overigens niet tot een indirecte testverplichting, maar een DIRECTE.

Ik lees in de MvT nog het volgende: *De negatieve neveneffecten van de inzet van testbewijzen zullen beperkt zijn.* Op welke basis berust deze veronderstelling? Het is immers zeer waarschijnlijk en aannemelijk dat deze wet leidt tot verdere polarisatie en segregatie binnen de samenleving, dat kleinere ondernemingen en culturele instellingen niet aan het beleid kunnen voldoen en onderuit gaan.

3. In algemene zin slaagt deze overheid er slecht in om doelstellingen te formuleren die realistisch, redelijk en haalbaar zijn. Het beleid is niet eenduidig. Strategieën zijn onvoorspelbaar, de routekaart (waarnaar in de MvT veelvuldig wordt verwezen) is niet meer dan een indicatie van mogelijk in te zetten maatregelen. Veel van het beleid komt tot stand op basis van aannames, rekenmodellen en veronderstellingen. Ook voor dit wetsvoorstel geldt, dat het bol staat van 'als dan...', 'we weten nog niet....' en 'nog niet duidelijk of...' Als dit soort overwegingen het fundament vormen van ingrijpende maatregelen, dan verwacht ik een exceptioneel grote mate van zorgvuldigheid en nauwlettendheid van deze overheid. U lijkt dat onvoldoende te kunnen borgen en dat baart mij als burger en als jurist, zeer grote zorgen.
4. Een exit strategie die enkel méér en méér beperkingen oplevert, is geen exit strategie.
5. Een verplichting tot het kunnen overleggen van test- of vaccinatiebewijzen teneinde deel te kunnen nemen aan het maatschappelijke leven, levert geen indirecte test- of vaccinatieplicht op, maar een directe. Dat is ontoelaatbaar.
6. U dient ervoor te waken dat Nederland een *surveillance state* wordt. Ik zou willen stellen dat het wat dat betreft 5 voor 12 is.